

Datum stupanja na snagu 03.12.2001. (Sl.glasnik BiH 07/01)

S P O R A Z U M
IZMEĐU
BOSNE I HERCEGOVINE
I
RUMUNIJE
O
UNAPREĐENJU I RECIPROČNOJ ZAŠTITI INVESTICIJA

Bosna i Hercegovina i Rumunija, u daljem tekstu "Ugovorne strane",

U želji da prošire i intenziviraju ekonomsku saradnju između dvije države, na osnovu jednakosti i obostrane koristi;

U namjeri da stvore i održe povoljne uslove za veće investiranje od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Priznajući da će unapređenje i recipročna zaštita takvih investicija prema ovom Sporazumu biti korisni za stimulaciju poslovne inicijative i da će povećati ekonomski prosperitet obju država;

Dogovorili su slijedeće:

Član 1.

Definicije

U svrhu ovog Sporazuma:

1. Termin "investicija" znači svaku vrstu sredstava, koja se investiraju u svrhu ekonomske koristi ili u drugu poslovnu svrhu od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa zakonom i propisima ove druge, a naročito će, mada ne isključivo, uključivati:
  - a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i sva druga prava in rem, kao što su hipoteke, retenciona prava ili jemstva i druga slična prava;
  - b) udjeli, dionice i bilo koji drugi oblik učešća u kompanijama;
  - c) potraživanja novca ili bilo kojeg drugog izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
  - d) prava intelektualne svojine, kao što su autorska prava, patenti, industrijski dizajni, tehnički procesi, kao i trgovinski znaci, goodwill i know-how;
  - e) poslovne koncesije koje se dodjeljuju zakonom ili po ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, ekstrakciju i eksploataciju prirodnih resursa.

Bilo koja naknadna promjena oblika, u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana, neće uticati na njihov karakter kao investicija, pod uslovom da je takva promjena u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

2. Termin "investitor" znači svako fizičko ili pravno lice jedne Ugovorne strane koje investira na teritoriji druge Ugovorne strane.
  - a) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu:

- (i) termin "fizičko lice" znači fizička lica čiji status državljana Bosne i Hercegovine proizilazi iz zakona na snazi u Bosni i Hercegovini, ako imaju stalni boravak ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;
  - (ii) izraz "pravno lice" znači pravna lica osnovana u skladu sa zakonima na snazi u Bosni i Hercegovini, čije je registrovano sjedište, centralna uprava ili glavno mjesto poslovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- b) u odnosu na Rumuniju:
- (i) termin "fizičko lice" znači svako fizičko lice koje ima državljanstvo Rumunije u skladu sa njenim zakonima;
  - (ii) termin "pravno lice" znači bilo koji subjekt kao što je kompanija, organizacija ili asocijacija, osnovan ili konstituisan prema zakonu, koji je na snazi u Rumuniji i koji ima sjedište na teritoriji Rumunije.
3. Termin "prihod" znači iznos koji se dobiva od investicije, a naročito, mada ne isključivo, uključuje profite, kamatu, dividende, dobiti od kapitala, honorare, licencne naknade i druge naknade.
4. Termin "teritorija" znači:
- a) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, svu površinu, podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse;
  - b) u odnosu na Rumuniju: teritoriju Rumunije, uključujući njeno teritorijalno more i zračni prostor iznad njene teritorije i njeno teritorijalno more, nad kojim Rumunija ostvaruje svoj suverenitet, kao i graničnu zonu, kontinentalni pojas i

ekskluzivne ekonomske zone nad kojima ostvaruje svoju jurisdikciju, odnosno suverena prava, u skladu sa svojim zakonodavstvom i međunarodnim zakonom, u vezi istraživanja i eksploatacije prirodnih, bioloških i mineralnih resursa koji postoje u morskim vodama, morskom dnu i podzemlju ovih voda.

Član 2.

Unapređenje i zaštita investicija

1. Svaka Ugovorna strana ohrabrivat će i stvarati povoljne uslove za investitore druge Ugovorne strane da investiraju kapital na njenoj teritoriji i dopustit će takve investicije u okviru svojih zakona i propisa.
2. Investicijama investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravičan tretman i uživati će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminatorским mjerama, ometati upravljanje, održavanje, korištenje, uživanje ili raspolaganje investicijama na svojoj teritoriji od strane investitora druge Ugovorne strane.

Član 3.

Nacionalni tretman i odredbe najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriji odobriti investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane, tretman koji ni u kom slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za odnosnog investitora.
2. Ni jedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu njihovog upravljanja, održavanja, korištenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji

odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za odnosne investitore.

3. Odredbe stavova 1 i 2 ovog Člana neće biti sačinjene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kog tretmana, prednosti ili povlastice koji rezultiraju iz:
  - a) bilo koje postojeće ili buduće trgovinske zone, carinske unije, ekonomske unije, regionalne ekonomske organizacije ili sličnog međunarodnog sporazuma, kojeg je Ugovorna strana članica ili to može postati;
  - b) bilo kojeg sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili bilo kojih drugih aranžmana koji se u cjelini ili uglavnom odnose na poreska pitanja.

Član 4.

Kompenzacija za nacionalizaciju i eksproprijaciju

1. Investicije investitora bilo koje Ugovorne strane neće biti nacionalizovane, ekspropisane ili podvrgnute mjerama koje imaju isti efekat kao i nacionalizacija ili eksproprijacija (u daljem tekstu: "eksproprijacija") na teritoriji druge Ugovorne strane, izuzev u javne svrhe i po propisnom pravnom postupku, na nediskriminatorskoj osnovi i uz brzu, adekvatnu i efektivnu kompenzaciju.
2. Takva kompenzacija će predstavljati pravičnu tržišnu vrijednost pogođene investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno poznata, zavisno od toga šta je ranije. Kompenzacija će uključivati kamatu po normalnoj komercijalnoj stopi do dana plaćanja i bit će plaćena i učinjena prenosivom bez odlaganja u zemlju određenu od strane odnosnih tražioca i u valuti zemlje čiji su tražioci fizička ili pravna lica ili u bilo kojoj slobodno konvertibilnoj valuti prihvaćenoj od strane tražioca.

3. Pogođeni investitori bilo koje Ugovorne strane imat će pravo, prema zakonu Ugovorne strane koja vrši eksproprijaciju na hitno preispitivanje pravovaljanosti eksproprijacije, njenog postupka i procjene investicije, od strane pravnih ili drugih nezavisnih organa te Ugovorne strane u skladu sa principima utvrđenim u stavu 1. ovog člana.

Član 5.

Kompenzacija za gubitke

Investitorima bilo koje Ugovorne strane, koji trpe gubitke, uključujući štete u vezi njihovih investicija na teritoriji druge Ugovorne strane zbog rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, državnog vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda, bit će odobren od druge Ugovorne strane tretman, u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili drugog rješenja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za odnosnog investitora.

Član 6.

Repatrijacija investicija

1. Svaka Ugovorna strana garantovat će investitorima druge Ugovorne strane slobodan transfer plaćanja u vezi njihovih investicija. Takvi transferi će uključivati, posebno, mada ne isključivo:
  - a) kapital i dodatne iznose koji su potrebni za održavanje i razvoj investicije;
  - b) prihode od investicije;
  - c) sredstva za otplatu kredita koji se odnose na investiciju;
  - d) prihode od ukupne ili djelimične prodaje ili likvidacije investicije;
  - e) bilo koju kompenzaciju ili drugo plaćanje koji se odnose na članove 4. i 5. ovog Sporazuma;

- f) plaćanja proizašla na osnovu rješavanja investicionog spora navedene u članovima 8. i 10. ovog Sporazuma;
  - g) zarade i druge naknade državljana angažovanih iz inostranstva u vezi sa investicijom.
2. Transferi će biti izvršeni bez bilo kakvog ograničenja i bez nepotrebnog odlaganja u slobodno konvertibilnoj valuti po važećem tržišnom kursu za tekuću transakciju primjenjivom na datum transfera.
  3. Smatrat će se da su transferi bili izvršeni “bez nepotrebnog odlaganja” u smislu stava 2 ovog člana kada su izvršeni u periodu normalno potrebnom za izvršenje transfera. Takav period ni pod kakvim okolnostima neće biti duži od tri mjeseca.
  4. Ugovorne strane se obavezuju da će odobriti takvim transferima tretman ne manje povoljan od onoga koji je odobren transferima, koji potiču od investicija izvršenih od investitora bilo koje treće države.

Član 7.

Subrogacija

1. Ako jedna Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši zakonito plaćanje bilo kojem od svojih investitora, po garanciji ili ugovoru o osiguranju od nekomercijalnih rizika, koje je dala u odnosu na investiciju, druga Ugovorna strana priznat će, unatoč svojim pravima iz člana 10. ovog Sporazuma, valjanost subrogacije u korist prvonavedene Ugovorne strane ili njene agencije bilo kojeg prava ili potraživanja koje je imao investitor.
2. Ugovorna strana ili njena agencija na koju su prenijeta prava investitora bit će u svim okolnostima ovlaštena na ista prava i na isti tretman kao i oštećeni investitor, u pogledu plaćanja koja proističu iz tih prava.

3. U slučaju subrogacije, kako je definisano u stavu 1. ovog člana, investitor neće podnositi tužbu ili drugi zahtjev, osim ako nije ovlašten da tako postupi od strane Ugovorne strane ili njene agencije.

Član 8.

Rješavanje sporova između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane

1. Bilo koji spor koji može nastati između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane u vezi sa investicijom na teritoriji te druge Ugovorne strane, rješavat će se na prijateljski način putem pregovora.
2. Ako se takav spor ne može na taj način riješiti u periodu od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanje, odnosno investitor može podnijeti spor bilo pred:
  - a) nadležnim sudom ili administrativnim tribunalom Ugovorne strane na čijoj teritoriji je izvršena investicija; ili
  - b) ad hoc arbitražnim tribunalom, uspostavljenim prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih Nacija za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
  - c) Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (u daljem tekstu "Centar") putem pomirenja ili arbitraže uspostavljenim prema Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država koja je otvorena za potpisivanje u Washington-u D.C. 18. marta 1965. (u daljem tekstu "Konvencija"), u slučaju da su obje Ugovorne strane postale članice Konvencije.
3. Ugovorna strana, koja je strana u sporu, neće ni u koje vrijeme za vrijeme procedura koje uključuju investicione sporove, izjavljivati kao odbranu svog imuniteta ili činjenicu da je investitor primio kompenzaciju prema ugovoru o osiguranju, pokrivajući cijelu ili dio nastale štete ili gubitak.
4. Nijedna Ugovorna strana neće nastaviti posredstvom diplomatskih kanala bilo koji spor koji je pokrenut pred Centrom, osim ako:

- a) Generalni sekretar Centra, ili komisija za posredovanje ili arbitražni tribunal kojeg je Centar konstituisao, ne odluči da spor nije pod jurisdikcijom Centra; ili
  - b) druga Ugovorna strana bude propustila da se povinuje ili da ispoštuje bilo koju odluku donesenu od strane arbitražnog tribunala.
5. Arbitražna odluka zasnivat će se na:
- odredbama ovog Sporazuma;
  - zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukobe zakona; i
  - pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.
6. Arbitražna odluka bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena u skladu sa zakonom odnosne Ugovorne strane.

Član 9.

Konsultacije i razmjena informacija

1. Svaka Ugovorna strana može predložiti drugoj Ugovornoj strani da stupi u konsultacije u vezi svih pitanja koja se odnose na primjenu ili tumačenje sadašnjeg sporazuma. Druga Ugovorna strana izvršit će potrebne aranžmane za održavanje tih konsultacija.
2. Na zahtjev bilo koje Ugovorne strane, razmijenit će se informacije o uticaju koji zakoni, propisi, odluke, administrativne prakse ili procedure ili politike druge Ugovorne strane mogu imati na investicije obuhvaćene ovim Sporazumom.

Član 10.

Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultacija i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.
2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti na ovaj način u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanjem, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu od tri člana.
3. Takav arbitražni tribunal bit će konstituisan za svaki pojedini slučaj na sljedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna strana imenovat će jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će izabrati državljanina treće države koji će po odobrenju Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od dana imenovanja druga dva člana.
4. Ako u periodima određenima u stavu 3. ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može u odsustvu bilo kojeg drugog dogovora pozvati Predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, Potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je takođe spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan sljedeći po rangi član Međunarodnog suda pravde, koji nije državljanin ni jedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.
5. Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obavezujuća za obje Ugovorne strane.
6. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana tribunala i svog predstavljanja u arbitražnom procesu; troškove Predsjednika i ostale troškove Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da

veći dio troškova snosi jedna od dvije Ugovorne strane, i ta odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane.

7. Tribunal će odrediti svoj vlastiti postupak.

Član 11.

Primjena drugih pravila

Ako odredbe zakona bilo koje Ugovorne strane ili obaveze prema međunarodnom pravu, koje postoje ili koje će se kasnije ustanoviti između Ugovornih strana kao dodatak sadašnjem Sporazumu, sadrže pravila, bilo opća ili posebna, koja investicijama investitora druge Ugovorne strane daju pravo na povoljniji tretman od onog koji je predviđen sadašnjim Sporazumom, takva pravila će, dok traju i do mjere do koje su povoljnija, imati prednost nad sadašnjim Sporazumom.

Član 12.

Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

1. Svaka ugovorna strana obavijestit će pismeno drugu stranu o završetku internih pravnih formalnosti koje su potrebne na njejoj teritoriji za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Ovaj sporazum će stupiti na snagu na datum prijema posljednje od dvije obavijesti.
2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od deset godina i nastavit će da važi ako se ne otkáže u skladu sa stavom 4 ovog člana.
3. Odredbe ovog Sporazuma primjenjivat će se na buduće investicije izvršene od investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane i također na postojeće investicije u skladu sa zakonima Ugovorne strane na datum kada je ovaj Sporazum stupio na snagu. Međutim, odredbe ovog Sporazuma neće se primjenjivati

na potraživanja ili sporove koji proizilaze iz događaja koji su se desili, ili potraživanja ili sporova koji su riješeni prije njegovog stupanja na snagu.

4. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pismene obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju početnog perioda od deset godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.
5. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članova ovog Sporazuma nastavit će da važe za daljnji period od deset godina od takvog datuma prestanka.
6. Ovaj Sporazum može biti amendiran pismenim dogovorom između Ugovornih strana. Bilo koji amandman stupit će na snagu po istoj proceduri koja se zahtijeva za stupanje na snagu ovog Sporazuma.
7. Ovaj Sporazum će se primjenjivati bez obzira na to da li između Ugovornih strana postoje diplomatski ili konzularni odnosi.

U POTVRDU OVOGA, dole potpisani predstavnici, za to propisno ovlašteni, potpisali su ovaj Sporazum.

Potpisano u dva originala u _____ dana _____ 200__ na bosanskom/hrvatskom/srpskom, rumunskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako autentični. U slučaju razlika u tumačenju engleski tekst bit će mjerodavan.

ZA
BOSNU I HERCEGOVINU

ZA
RUMUNIJU
